

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Подвижок число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не воьвемш мидості, і пра не воьвемш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шахкевича.

Видати у Львові, що дня 20 червня (3. липня) 1904. Річник VIII. Редактор: М. Шахкевич. Підприємство: «Руслан». Адреса: Львів, вулиця Катерини, № 10. Ціна: 20 кор. на рік, 10 кор. на пів року, 5 кор. на чверть року, 1-70 кор. на місяць. За границею: 16 рублів або 36 франків на рік, 8 рублів або 18 франків на пів року. Подвижок число по 10 сот.

Перед сходом сонця...

Загальна опінія в Росії прокидає ся з полусна, в якій заколисала її була вікова безчинність. Однак в тім полусні она завсїди мріла про світ правди, тужила до тепла свободи, намагала ся встати до життя, скинувши з себе придавляючий латарг. На демократичній почві російського духа, плакали довгі літа російські, визначні поети і мислителі ті цвіти люцького чутства і мисли, які жадно звертали ся до західної культури і її суспільного устрою, запоручаючого свободу слова і особи та установлюючого публичну контролю над функціонуванем державної машини.

Сьміло можна сказати, що переважна часть навіть чиновничої інтелігенції в Росії бачила нестійність централістичного і строго бюрократичного устрою величезної імперії без уділу самої суспільности. Але висші сфери отягали ся з реформами головно з огляду на великодержавне становище імперії. Днесь, звільнивши тісні вязи деспотичного правління, дало би ся свободу розвою ріжним народам входячим в склад імперії, а они, прийшовши до сили, готові-б її розніматкувати силою своєї інтелектуальної і економічної висшости.

Щож стало би ся з Росією пр. в разі надання конституції? — питають ся сї круги. В Польщі загорнули би всі уряди Поляки, здобувши одні права, вимушували би другі, а виборовши всі, не спочили би, доки би не осушили свою мрію відбудована Польщі. Але що гірше — лякають ся они — на випадок конституції змогли би ся впливи Поляків не тільки на Литві, але також і між руским населенем на Волиню, Поділля і в Київщині, не виключаючи самої наддніпрянської столиці. Велика посулість, яка там переважно належить до Поляків, а з тим велика сила офіціалістів, осадників, ремісників та ріжних полупанків по українських місточках були би в далеко кориснійшій положеню від убогого сільського населеня і вихіснували би конституцію для своїх цілей, як се стало ся пр. в Галичині. А тимбільша стала би небезпека для держави, що тоді і українське питане піднялось би ся з цілою силою, не здержуване вже всемогучими тепер царськими указами. Подібно мала би ся справа з Фінляндцями на півночі, а з Вірменами та Греками на Чорноморю, не говорячи вже про інші, менші і слабші культурно народи на Кавказі, які не занехали би також добивати ся належних їм тоді рівних прав. Все те разом дало би сумний образ парламентарних і національних чварів, від яких тепер бодай свободна Росія.

Однак всі ті позірно усправедливлені калькуляції прихильників теперішнього ладу в Росії, виявили ся дуже хибними. Нема чварів, але і нема шляхотного суперництва у культуральних змаганнях, нема парламентарних клопотів, але і нема контролі над державним діловоцтвом. Хабарництво і дефравдації зросли до застрашаючих розмірів, загальна апатія звалює цілий тягар публичних справ на державні плечі, які о-

чвидно не можуть дорівнати своїй задачі, російське житє звернуло або на дорогу песимізму і глухої опозиції против правительства, або валяє ся в «развратности», в неумірковаоім уживаню, буйстві та пиятиці.

Що-до національностей, яких зросту боять ся приклонники російського деспотизму, то їм чи не вийшло ще на користь теперішнє положенє. Бо держачи ся віддалік від російської державної служби, ті народи звернули всі свої сили і засоби на економічне поле та здобули в Росії великий престиж. Поляки ведуть перед не тільки в агрікультурі, але і в великім промислі та торговлі. Лодзь і Варшава заливає цібу Росію своїми виробами, а польські інженери, ямарі, торговельники і підприємці розсипали ся аж по Далекий Схід. Навіть тепер вже і в військовости та урядах займають Поляки численні і часто визначні місця, а велика продукція інтелігенції з їх боку з кожним роком збільшає їх число. На полудни Вірмени та Греки держать в своїх руках всю торговлю, багатства, землю, побіч них жиди; на півночі, в Петербурзі і понад балтійське море верховодять Німці. Ще тільки в Москві лишило ся трохи великих торговельників, а проте всьо чуже, або захоже.

Простий народ в московських губерніях темний і некультурний, голодує, хотяй не платить майже податків, майже половина господарів не має зовсім коний, а третина ні одної корови. І щож тому мужикови з величи держави, з его чужих міст, з его заграничної фльоти, з численного війська і того цілого бліхтру новочасної культури? А так само і вижні російські верстви працюють тільки на других. Побудували зелізницю аж до східного моря, та користь з неї тягнуть всі інші народи Росії, а далі Англіїці, Німці та Американці, тільки не Москалі, бо они не мають свого промислу, щоби виповнити ним ті величезні простори і визискати для своєї користи. Москаль служить у війську і стереже чужого добра перед хунхузами та боксерами, або служить малим чиновникам, ледви заробляючи на житє, а має тільки просьвітку, що дістане за хибарем від можливого капіталіста чужинця, або що сам... вкраде.

Оттак сумно представляють теперішнє положенє російського народа ті патріотичні круги, які за ціну власної свободи раді би зречи ся всяких заборчих затій, а всі зусилля звернути на піднесенє і розвій власного народа. Поляки хочуть відділити ся від нас, — заявляють — і ми того хочемо, щоб ми відділили ся від тих; се для нас в економічній згляді багато ліпше. Фінляндці не хочуть злуки з нами, а якаж нам користь накидати їм єї? Против сепаратизму Вірмен і так ми безсильні, чомуж не признати їм сего, чого не можемо заказати. А українське питанє? — воно розвяже ся мимо нас, або і против нас, коли тепер ще могло би розвинути ся побіч нас і без антагонізму. Ми тільки виховуємо собі ворогів і роздроблюємо свої сили на величезних просторах, коли у нас дома багато остає роботи і народ нидіє без помочи, без опіки.

Всі ті kwestії виривають тим яркіїше, категоричнійше внаслідок нещасливої війни в Японією. Загальна думка російської суспільности чимраз могутнійше домагає ся заради невідрадному, внутрішньому положеню, домагає ся свободи, правди і справедливости, бо вірить твердо, що московський народ досить богатий і спосібний, щоби власними силами двигнув своє суспільне житє, а не на плечах завойованих народів та средтвами деспотичного автократизму. Як доносять з Петербурга сам цар має вже візвати комісію, щоби застановила ся над формою конституційних реформ в державній адміністрації. Все вказує на те, що Росія стоїть перед сходом сонця — свободи!

„Сільський Господар“.

Старанем кількох одиниць з початком 1899 р. основано господарське товариство «Сільський Господар» з осідком в Олеську (золочівського повіта). Поклало оно собі за задачу — ознакомити наших селян з новочасною агрікультурою і через се допомогти їм до піднесеня поодиноких галузей господарства (рільництва, огородництва, садівництва, пасічництва і др.). Роботу свою розпочало се товариство від заложеня шкільки деревець овочевих (під замком в Олеську) на ґрунті, який єму відступив до ужитку виділ краєвий. Тепер в тій шкільці є около 10.000 деревець, з них до 7.000 вже є ублагогороднених, а решта ублагогороднює ся. Товариство се до сєї пори роздало до 500 шеп безплатно поміж своїх членів, а надто спровадило і розпродало поміж людей без зиску до 2.000 шеп. Роздало оно до 16 пнів пасіки, а з них 4 пні роздає що року иньшим членам іменно в той спосіб, що член дістає два пні на розробок, приріст остає ся єму, а отримані пні віддає иньшому членови. Перевело оно люстрацію пасік і садів в околиці Дубя, Ясенева і Кадлубиск.

В часі п'ятилітнього свого істнованя мало се товариство пять загальних зборів, на котрих люди фахові, як: Т. о. Глодзінський, по. В. Король, П. Пітулей і ин. держали відчити і виклади з господарства. Крім сего уряджувало оно в поодиноких місцевостях (Золочів, Білий Камінь, Ожидів, Гумнієка, Ріжнів, Станиславчик, Висоцько, Ясенів, Дубе, Гаї старобродські, Броди і т. д.) т. зв. господарські збори, получені з популярними викладами і відчитами, держаними власними силами. Попри те уряджено для членів кілька безплатних льотерій, на котрих вильосовано книжки змісту господарського, насіння і ріжні иньші предмети господарські. З ініціативи сегож товариства урядило «Галицьке товариство господарче» шестидневний курс садівництва в Олеську, а по одновднем в Підгірцях і в Дубю. Другий такий курс мав бути в 1903 р., але не відбув ся і то з браку прелегента, володільного належито рускою мовою. Після бажаня своїх членів товариство спроваджувало що року ріжні штучні навози і розпродувало їх. Щоби мож довести до спільної роботи на поли господарсько-економічній, то в тій справі се товариство скликало було в 1903 р. до Львова два рази довірочні збори (економічний зїзд).

Діяльність товариства «Сільський Господар»

розтягала ся зразу лиш на два судові повіті: Олесько і Броди; в 1902. р. з льокального стало ся оно краєвим і розширило круг свого діляна на цілу Галичину. Колиж на економічнім зїзді у Львові домагано ся, щоби осідок сего товариства яко товариства кравого переберсти до Львова, а по поодиноких повітах утворити его філії (відділи), то через зміну статута і се сповнено, а ц. к. намісництво сю зміну статута рішеном з 30 грудня 1903 приняло до відомости.

В наслідок таких змін в статуті товариства заходить доконечна потреба в короткім часі скликати до Львова загальні збори сегож товариства і вибрати новий виділ, котрий дальше вів би розпочату роботу. Але щоби сему господарському товариству і «на новім корінні» запевнити свїтлу будучність, вимагає ся безусловно, щоби оно не на сотки, але бодай на тисячі числило своїх членів, а перші его загальні збори у Львові щоби були наглядним доказом его животности і розвою.

При дотеперішнім способі господарованя не підвигне нашого хлібороба ні парцеляция, ні еміграция, ні численні інституції кредитові. Сему зможе зарадити наука, знане новочасної поступової господарки (на поли хліборобської техніки і аграрної господарки), приспорене продукції нових жерел доходу з господарства, лучене ся в господарські спілки і т. п. Такі справи зможуть підвигнути нашого хлібороба, а тогди чи на еміграції, чи при здобутю більшого обшару землі через парцеляцию стане він більш самостійним, зуміє дати собі раду в ріжних обставинах, а ставшись сильним економічно, стане він і сильним політично. Через ознакленє з новочасним способом господарованя наш хлібороб буде збирати не кукіль та якийсь там посїд. — але здорове зерно; торфові нежитки достарчать нам смачної ярини, села наші зазеленють густими садами, над якими забренить пчела, та Божа птиця і наносить солодкого меду, з котрого розумний хлібороб приспорить здорового напитку для гостя і своєї родини; — а в полонинах буде розлягати ся голос реву по правної і буйної раси худоби. З пізнанем новочасного економічного житя — не пейсаті купці будуть торгувати збіжем і худобою, але господарські спілки достарчать продуктів, виплеканих вмілою рукою руского хлібороба. Хто ми і чї ми діти? Руский нарід — то нарід хліборобів, а наша мати — се наша ріля, наша земля! Любов до неї окажемо, коли єї силу плодородну не змарнуємо, але — если будемо знати, як єї вихиснувати — і через се піднесемо єї славу!

Таку задачу на меті має руске господарске товариство «Сільський Господар». То щоби оно могло тоту задачу як слід виконувати — повинні в нїм згуртувати ся всі сили агрономічні і економічні краю. В нїм не сьміє нікого хибнути, хто почувася до обовязку працювати для свого народу, для своєї вітчизни!

Високоповажані Родимці!

Взиваємо Вас, всіх без ріжницї стану, щоби вступали в члени господарского тов. «Сільський Господар!» Нехочемо йти осібною, але доовняючи роботу наших товариств просвітних і економічних, будемо взаїмно підмагати ся, бо лиш добро нашого народа маємо на оці. Жиемо в тій щасливій надї, що в короткім часі цілий наш край, по всіх виднійших містах, покрие ся філіями нашого товариства, бо тота наша справа — справа животна бути або не бути нашому народови — й хліборобови, чи лишити ся пролетарієм?! Тому — Родимці — до діла! лучім ся, організуймо ся, бо крайна пора! Дальше може бути і за пісно!

Всякі зголошені в члени товариства «Сільський Господар», як і членські вклади (річно 2 корони, висового нема) приймає сегож товариство на руки Вп. п. Костя Паньковского у Львові, Ринок ч. 10.

Від Виділу тов. а господарского «Сільський Господар»: *Тома Дуткевич*, голова. *М. Кузьмів*, секретар.

Політичний перегляд.

З поля битви не можна мати, після надходячих вістий, ясного образу на цілість кампанії. Імена місцевостий, а навіть гірських переходів, які наводять ся в урядових російських рапортах, то в англійських і япаньских доносенях, не можна найти навіть на найліпших картах. Одно є певне, що армія Курокого і Нодзу вже злучила ся, що на цілій япаньській лінії, мимо частих, уливних дощів, наступив марш против російських позицій. Росіяни боронять кожного горбка і уступають тільки перед перевагою, коли неприятель обходом стане загрожувати его крила. Дивно те, що між армією Куропаткина так мало тактичної звязи, що такі обходи стають можливі. Та найнебезпечнішою видаєсь ся вістка, що Куроки своїм правим крилом старає ся знищити ліве крило російської армії і тим способом відтяти їй відворот до Ляояну. Чи се удасть, треба еще вичекати, хотїя англійські жерела доносять, як про здійснений факт, що Куроки заняв вже Гайчен. З під Порт-Артура телеграфує (?) ген. поручник Жилінський до царя про борби від дня 24—27 м. м. Про битву після реліції адмірала Тоґо тут не вгадує ся, а тільки про бомбардованє кількома торпедовцями разом зі скомбінованою сухопутною атакою япаньских війск. Справозданє признає, що по завзятім опорі, російські війська уступили з кількох становищ перед япаньскої перевагою.

Мароканьска справа. Як се ми вже своге часу доносили, увязнив мароканьский розбишак Раїсулі Американця Пердікаріса і Англійця Варлія. В наслідок оружної інтервенції

інтересованих в тім держав та приречена заплати великого окупу, увільнив розбишака тих вязнів і Пердікаріса і Варлія вернули вже здорові з неволі до Танґера. Але в Лондоні не мають зовсім надї, що скінчить ся на заплаченю окупу і розширеню власти сего начальника племені, котрого власть вже тепер розтягає ся на 700 квадратних миль і сягає аж під Танґер. Противно, справа увійшла в далеко небезпечнішу фазу розвою, котра мабуть розічне ся тим, що Французи або сухопутна армія, зложена з американьских і англійских вояків, займе і обсадить місто Танґер. Дипломатичні репрезентанти Сполучених Держав і Вел. Британії вислали були ще минулої суботи окреме посольство до султана, що перебуває тепер у Фесі і зажадали укараня Раїсулі. Але султан не в силі того зробити. Повага Раїсулі в очах туземців пішла дуже в гору, а він тепер ще й відгрожує ся, що коли би султан поважив ся відобрати єму его власть і достоїнство — Раїсулі єнніи богатим чоловіком і губернатором пяти провінцій — то він впаде знову до Танґеру і зловить всіх там проживаючих Европейців і убє їх, скоро Европейці не заporučать єму посіданя призна их в ємом провінцій. Коли признають, то єму султану дають право вилити Европейців в Танґері і бунде старати ся о безпечність доріг, ведучих в глибину краю. Так стоїть тепер справа і від Сполучених Держав та Вел. Британії зависить тепер, чи они полишать упорати ся з Раїсулім самій Франції, котрій Англія признала першешество в Марокку. Тим то готова мароканьска справа виплисти знова на дневний порядок.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залогостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новинки.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Методія; рим.-кат. Геліодора, Кор. — В понеділок: руско-кат. Юліяна еп.; рим.-кат. Йосифа Калаясанта. — Ві вторник: руско-кат. Евзевія, Юліяни муч.; рим.-кат. Фільомени.

— **Красвий Союз Ревізійний у Львові** одержав рескриптом ц. к. Намісництва у Львові з дня 10. червня 1904 ч. 67150/04 управленє до установлюваня ревізорів для союзних стоваришень і товариств по мысли § 2. уст. 1. зак. з 10. червня 1903 В. з. д. 133.

Отсим взиває ся всі товариства і стоваришеня союзні, щоби безпроволочно внесли поданє без стемпля до свого окружного суду, яко торговельного з освідченем, що приступили в члени Товариства «Красвий Союз Ревізійний у Львові» і що вслід за тим підлягають ревізії сего Товариства.

— **С. Е. Митрополит**, повернувши 22. червня з Станіславівщини, поставив дня 24. червня дня-

Ярослав Гординський.

Засьпів.

(Фраґмент).

Сяють з неба ясні зорі,
Злотом землю осипають,
Огнем палять серце хоре,
Ледом душу овивають.

Зорі самоцвїтом кануть,
Мерехтять в безмежній дали —
Чи і ті цвїтки вянуть,
Що полумям розцвїтали?

Їх ніч чорна розвивала,
Місяць грів блідний і зимний,
Глуха північ їх витала,
Пестив пітьми дотик димня.

І вирости такі хмурі
Наче тая темна хмара,
Що в величності понурій
Сонцю золотому пара.

Душа каже, щоб забути
На отгос, що минуло, —
Але якже жури збути,
Коли серце не забуло?

Нї, хай краще пісня лєть ся —
Скована із сліз хрустали;
В тисяч зір вона займаєт ся
В безконечній, темній далі.

Нї, хай краще пісня лєть ся —
З терновим вінцем скрижалі
Вона сьв-том рознесєт ся
У могутній, свїтлій фалі.

Розпука.

Ой, та то не сива хмара наступала
І не закривала сонця золотого,
А то моя мила мене покидала,
Ой моє кохання, зірка щастя мого.

Гей, та чи то дощик по стєпу пустив ся
І срібним хрустальом по полі сїяє,
Нї, то я самітний сльозами умив ся —
Пливуть мої сльози, ніхто не спинає.

Та пливьте-ж ви, сльози, лийте ся річками,
Нїхто вас не здержить і не ме втирати, —
Хай виплачу свої карі очі з вами —
По що-ж їх, коли вже сонця не видати?...

На пращинє.

Піду самітний по свїті сьому,
Піду без опори, лиш о силах власних
І не поклонюсь ніколи нікому —
Чи в темних хвилинах житя, чи в ясных.

Від юности літ моїх.

(Ів. Франко.)

Від юности моїх літ
Парфумів жадних я не знав, —
Мене вчив батько, вчив так дід,
Щоб я лиш серце чисте мав.

Від юности літ моїх
На душу я зважав лише, —
Свїт за те кинув мені сьміх:
На зверх я заведбав себе.

Від юности моїх літ
Нїхто мене ще не кохав,
Для мене зимні всі як лід,
Як сніг, що з сїрих хмар упав.

Від юности літ моїх
Я позбував ся мрій усе, —
Однак здобути ся не міг
Щоб свїт прокляти і життє.

Від юности літ моїх
Я лиш слїзми себе вмивав,
Та тільки плакати я не міг
На се, що я людий — кохав!...

конів Біляка Івана і Яримовича Евстахія в рей-ство, причому того що сімого дня перед полуднем вийшов на відпочинок до Козлова, де в парохом син крилошанича о. Іван Бачинський; звідси дня 27. червня пополудня поїхав кінчати візитацію за-ловецького деканату і був дня 28. червня в Че-пелях, 29. і 30. червня та 1. і 2 липня перебу-вав в Підкамени на місці, а відтак поїде в брід-ський деканат, де задержити ся до 13. липня. Звертаємо на се увагу інтересованих, шоби даром не приїздили до Львова в ціли одержання авдієнції у С. Е. Митрополита і тим наражали ся лише на кошта.

— **В справі лихварських товариств.** Найвищий трибунал у Відні видав в останніх днях важне рішення в справі лихви кредитових товариств в Галичині. Притоку до сего оречення дав «Handels- und Creditbank» в Чорткові, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою. Се звичайний в Галичині провінціональний «баночок», що спочивав в руках самих лихварів і дер шкіру з доажників, що були майже виключно селяни. Вправді властивий процент від уділений позичок виносив лише 9%, одні всякі додатки, як адміністраційні, на резерву і т. д. підносили той процент до 13! Супротив того державна прокуратура обжалувала директора «банку» Погорілеца о лихву, а окружний суд в Тернополі засудив его на місяць арешту і 200 К гривни. Директор вніе против сего вироку відклик, але касаційний трибунал у Відні потвердив вирок першої інстанції. Вирок сей має велике принципіальне значіння. Товариств, що беруть 13% і вище від уділений позичок, є ще дуже багато, особливо між «банками» того типу, до яких належить чортківській. Найчастійше не беруть они того проценту прямо. Беруть звичайно 9%, але до того прибувають всякі «додатки». А часом доходять ся до того самого результату иншою дорогою — хитрим обчислюванем. Тому рішення найвишого трибуналу є важною пересторогою для всіх подібних лихварських то-

варств.
— **Руско-польська місія в Коломиї.** «Діло» до-носить з Коломиї, що там має відбути ся «осемнадцятова руско-польська місія» заходом оо. Єзуїтів і в їх костелі при участі архієпископа і кількох біскупів, а також і руских достойників в єпископських ризах (?) та доохресного руского духовенства wraz з вірними. Така ко-бінація місії мусить сечудовати кожного, хто в церкві бачить тільки дорогу до вічного блаженства, а не средство для політичних цілей. Оо. Єзуїти на стільки поінформовані у наших відносинах, що може і не піднимали би ся такої місії, яка радше може викликати соблазн і о-гірчене, чим богоудне розкаєє сердце. Однак напевно они одержали заохоту і підмогу, а мо-же навіть і спонку до того від звисного атда Семіонова, який з одної крайности легко пона-дав в другу, як се часто буває у ренегатів. Ми пересвідчені також, що коли ся справа вже доспіла, то стала ся поза плечима наших владик, які найшли би досить охоти і сил серед вчено-го духовенства, на устроєне місії на рідній мові і у власнім обряді. Стягане наших людей на польську місію, шоби они там бачили убо-гість своєї церкви, в прирівнаню до приготова-ної нарочно помпи латинського клиру, та наслу-хували ся польських проповідників і тим спосо-бом відчувували ся від свого обряду і народа — се цей не лежить в інтересі церкви, ані віри.

— **Нечиста сіль.** В останніх часах появили ся в складах краєвого бюро продажі соли тонки дуже занежиті, що прямо годі їх ужити до якої небудь страви. Тонки сі купує ся оп-ковані і доперва дома розпаковує ся та помічає ся доперва годі се занежитене, а за розпакова-ну сіль купець не хоче звернути гроший. Тому то повинні компетентні в тим власти чим скор-ше вглянути в сю аномальність і зарадити злому.

— **Охорона молодіжи.** З причини морального і фізичного занепаду польської молодіжи, постано-вив гурток поважних людей звернути ся до за-галу і завізвати до спільної роботи над подви-гненем фізичного і морального здоровля моло-діжи. Під тим ключем засновано товариство «Охорона млодзєжи», котре публичними вигла-дами, зборами родичів, дневниками і т. п. має стреміти до осягненя повисшої ціли. Вчора від-була ся дорічні збори сего товариства, де ви-брано новий виділ, а також обговорювано довше квестию моральности у учеників. Бесідник дир. Маєрський звернув увагу, шоби молодіж повести з дороги абстракції на практичний ґрунт, збу-дити в ній замиловане до природних наук і кра-сних штук. Відправ також закид, будьто би те перішня молодіж була злою, противно, находять ся в ній скарби релігійности, патріотизму, фан-тазії, потреба лише доброго проводу, а тепері-шня школа стремить лише до того, шоби дати як найбільший приріст урядників. Збори покін-чили ся візванем до виділу, шоби на найблизші загальні збори виступив з конкретними внесе-нями над завданем товариства, а головні шоби підготовив відчитову акцію.

— **Засуд на смерть.** В Кракові покінчила ся

вчора розправа проти справників убійства, яке сповнено в перших днях мая на родані Кліщів в Подгужу. Іван Кліщ стратив життя під обухом сокири, Кліщову і єї малу доньку виратовано. Справників зловлено доперва по чотирах тижнях і то підчас крадіжки в однім краківскім склепі. Ув'язнені признали ся, що є убійниками Кліщів. Се: Іван Грегорський, слюсарський челядник, літ 22 і Іван Соболю, бронзівничий челядник, літ 22. Оба обжаловані признали ся з великим ци-нізмом, спокоєм і зимною кровію до вини. По переведеній розправі асуджено обох на смерть через повішене, причім кара має бути виконана наперед на Грегорскім. Оба прийняли засуд спо-кійно, а навіть Соль вийшов зі салі усміхнений, кланяючи ся публіці капелюхом.

— **Убийство в Славску.** В Славску коло Гребенова замордовано 25-літню жінку купця Цайлера, матір трех дїтїй. Переступники, оба молоді хлоп-ці, Іван Греб і Муців, зарубали єї сокирами. До сего мала їх намовити Марія Онаць з пімсти за се, що жида забрали її ґрунт і хату за лихвар-ські довги. Злочинці і Онаць вже ув'язнені судія Дурдович зі Сколього, де і їх відставлено. Грїб признає ся до вини, прочі відпирають ся. Онаць обіцала дати за убійство жінки дві корони на-города.

— **Вибірчий рух на Буковині.** На Буковині рух виборчий, приготовляющий вибори до єїїму кра-євого, в повнім розгарі, а правибори — як доно-сьть — випали майже у всіх громадах в користь руских народних кандидатів. Доси є на кілька-десятя голосів ледви кількох не зовсім певних. Яко кандидати з рускої стороны виступають як звисно др. Ст. Смалъ-Стоцкій, Єротей Пігуляк, Ник. Василько, судія Калитовский і Теодор Ле-вицький. Не без того, що й на Буковині знайшли ся люди, котрі працюють всякими силами над тим, шоби здушити руске народне житє, де би оно і не проявляло ся. Але руско-народні канди-дати запопадливо освідомлюють нарід про вагу теперішньої хвилі і всюду відносять ся нарід до них з сердечностию, не зважаючи на ворожу агітацію.

— **На промисловім поли старають ся розвину-ти енергічну діяльність два польські товариства, які властиво становлять одну цілість.** Є ними «Ліга шпемієлова» і «Бюро реклами виробуєр краєвоих». Их то старанєм повстав теперішній «красвий ярмарок» на повиставовій площі у Львові. В повиставових будинках та в нововибу-дованих навільонах і бараках виставлено чима-ло предметів так красевого, як і некрасевого ви-робу, а знаменним є те, що майже переважають фірми із західної Галичини. За то руского нема нічого ні слід. Виключно польський, «народо-вий» характер сего ярмарку підносять еще і численні навільони спільного з промислом, але торгує, аби придбати ти- більше средств для польонізованя руских дїтїй. Час і доці вплину-ли некорисно на фреквенцію сего ярмарку, але винахідчивий комітет організує ріжні проєкти торговлям, а з другої стороны скріпнати організа-цію «Ліги». Вчора було на ярмарці коло 400 селян та міщан з Гусятинщини та Борщівщини. Яких возили аж до Кракова, оглянути Вавель і Віслу, а в повороті задержано тут, шоби поди-види ся на «польскі Львуф» і звидіти ярмарок. Завтра дня 3. і 4. липня відбуде ся знова зїзд «Ліги промислової», в яким возьмуть уділ члени промислових товариств у Львові і на провінції. Зїзд заповідає ся дуже численно, бо має взяти в нїм уділ кілька тисяч осіб.

— **Виховуючі заведеня для каїлї.** В галицкїм заведеню для слїпих, що містить ся при ул. св. Софії у Львові, відбув ся в сїх днях дорічний іспит в присутности членів дирекції і числен-них гостей. Всї продукції хлопців і дївчат, як також вистава ручних робіт вказували про со-вієний і богатий в успіхи труд управителів і учителів заведеня. Се заведенє містить тепер 27 хлопців і 20 дївчат. Після програми наук учать ся они шкільних предметів, як читати, писати при помочи машинки, історії, географії і математики, а в пополудневих годинах подає ся їм наука музики, конїкаретва і ручних робіт. Майно товариства виносить тепер 703.215.61 К. Доходи в минувшім році шкільним виносили 50.976.62 К, розходи 50.890.90 К. В склад управ-и заведеня входять між иньшими крал. І. Ча-пельський і стар. сов. намісництва Сильв. Гаєри-шкєвич. — В заведеню для глухо-німих при ул. Личаківській у Львові відбув ся д. 27. с. м. доріч-ний іспит. Присутні були: архієпископ Більчев-ський, член краєвого виділу Глиджук, член кра-євої шкільної ради др. Геретман і дуже багато видців. Вислід іспиту викликав в присутних ду-же добре вражінє. Дуже гарно представляли ся також ручні вироби поміщені там нещасливої молодіжи. Особливо показали ся викінченими убраня, обуве, рисунки і вишивки. Заведенє дає приміщенє 63 хлопцям і 46 дївчатам. З числа 107 патентів, котрі старали ся о принятє з ро-чатком нового шкільного року, прийнято лиш 13 хлопців і 11 дївчат, а то з причини недостаці фондів. Дохід виносив 52.441 К, розхід 51.731 К. Майно заведеня стоїть около 551.277 К.

— **Антипоєдинкова ліга.** В Відні дав ся запри-мітити велика зміна що-до сеї справи, навіть в війскових кругах. Антипоєдинкова ідея робить там великі, несподівані поступи. Так само ново-заложені ліги на Угорщині, в Німеччині, Італії, Бельгії є в повнім розвою. Сама льомбардска ліга числить більш чим 700 членів, і то зі всіх сторонництв. В Парижі відбули ся що-до того вступні наради. Також подібна ліга у Львові зе-днує що раз більше членів і то навіть з найпо-важнійших кругів суспільности та полагодила вже не одну справу.

— **З залізниць.** На случай сприяючої погоди запроваджений буде дня 3. липня с. р. умисний поїзд зі Львова до Пустомит і з поворотом пі-сля слїдуючого розкладу їзди: Відїзд зі Львова: 2:25 по полуд., приїзд до Пустомит 3:07 по по-луд., відїзд з Пустомит 9:29 вечером, приїзд до Львова 10:11 в ночи. Для сего поїзду признає ся 30% опушту зі звичайних ціи їзди в 2. і 3. класї, так що білет їзди зі Львова до Пустомит і з поворотом буде коштовати в II кл. 1 К 40 с. — в III кл. 90 с. Цовисші білети є важні тіль-ко для тих умисних поїздів і тратять свою стій-ність при иньших поїздах.

— **Родинна трагедия.** Професор правничої ака-демії в Епері, др. Моріє, застрілив вчора в Буд-апешті доньку професора реальної школи Крїм-мера, а відтак відібрав сам собі житє. Причи-ною сего була відмова родичів пани задля не-морального житя Морієса.

— **Борби биків в Будапешті,** о котрих доноси-ли ми давнійше, тривають в тим місті ще даль-ше, та з малим тільки поводженем. Ві второк мало відбути ся представленє з новим угорским биком «Бетияром». Публики не прибуло багато, помимо «народного» характеру. Але і ті, що прийшли, жалували дуже, бо угорський бик за-ховував ся цілком спокійно і був неарушений на всякі напади, а навіть давав ся провадити за роги. Здає ся, що в тій цілій історії з непо-водженями представленє є якась нечиста спра-ва тореадорів. Отсе властитель «Бетияра», бар. Стефан Сенай, котрий вельми зачудовав ся з причини спокійного поведєня свого бика, довідав ся від служби, що один з тореадорів перед представленем випукав чимсь бикови очи. Бар. Сенай має зажадати слїдства в тій справі.

— **Вірмени в Малій Азії.** Завдяки енергічній інтервенції амбасадорів Англії, Росії і Франції, турецке правительство задумує на добре при-стунити до переведєня в Арменії санкціонов-аних султаном установ. Передівсім видасть ся амнистію, з котрої виключені будуть лише про-відники розрухів. Дальше має правительство виасїгновати 5.000 золотих на будову і направи збурених або ушкоджених домів. Крім сего по-зволить правительство повернути збігцям-Вірме-нам і буде розділяти живність в околицях діт-кнених голодом. Порта все таки дальше запє-речує, будьто би число жертв, поданє часопи-сьями, було правдиве і будьто би навіть в мести і війско мало поводити ся партійно і допуска-ти ся надужать. Держави рішили допильнувати цю справу, як слїд, шоби подібні надужатя не повторили ся.

— **Дрїбні вїсти.** Деканом лікарского виділу на львівскім університеті на рік 1904/5 вибрано д-ра Володимира Лукашевича. — Президент Фрїдльїн вніє резїгнацію з обов'язків посади міста Кракова. Причин уступленя не подав ніяких. — Цісар іменував судового адюнкта і приватного доцента д-ра Юліяна Маєрєвича надзвичайним професором права і карного процесу на краків-скім університеті. — Вчора по полудни застрі-лив ся на личаківскім цвинтарі Йосиф Луков-ський, рушникарський челядник, літ 64. Причиною була нужда і програєне процесу о спадщину по своїй матері.

В кожній рускій хаті повинна бути на стїні мала всеї Рус-України, видана Р. Тов-ом педагогічним у Льво-ві. (Величина : 75x59 см.). Коштує лише 40 сот. Моло-діж при науді чи забаві все буде мати перед очима на-глядний образ і ашої великої Вітчизни.

Наука, штука, література.

— **Економість,** місячник економічно-господар-ський, орган стоваришеня заробкових і господар-ських. Ч. 6. містить: Аграрна реформа. — Органі-зация крамниць, Івана Петрушевича. — Господарські обрахунки і калькуляції. — Спількова крамниця в Гартлєпуль. — Огляд кооперації в Європі, Генріго Вольфа. — Під розвагу членів і зарядів наших союзних стоваришеня. — Ц. к. Академія торговельна у Львові. — Селянські спількі господарські у других а в нас. — Промі-слові школи в Галичині. — Одна гуртівня, чи много гуртівеня. — Коопераційний конгрєс в Лондоні, І. Петрушевича. — В передодню сіно-косів та жнив. — Вистава промислово-господар-ска в Косові. — Оголошенє «Краєвого Союзу кредитового» у Львові. — Як можна віднести чистий дохід з господарства. — Новинки.

— **Промінь,** суспільно-науковий орган руско-

українського учительства. Вашківці над Черемошом. Ч. 13. містить: Відозва до Впов. Товаришів учителів в Галичині і Буковині. — Із виборчого руху на Буковині. — Темні сторони народного шкільництва в Галичині. — Війна а школа. — Кандидатські приємности (фейлетон). Всячина.

Телеграми

з дня 3. липня.

Париж. Бюджетова комісія прийняла 14 голосами проти 10 счеркнене кредиту на французьку амбасаду при Ватикані.

Нантес. Ліквідатор конгрегаційних посілости вивчав вчера при помочи двох компаній піхоти, півтора швадрону драгонів і 40 жандармів Калупців а їх монастиря. Всі двері монастиря мусіли виважувати, а монахів насильно вивраджувати. Для охорони монастиря полишила ся піхота.

Штокгольм. З Гельсінгфорсу доносять, що вчера переслухано бувшого сенатора Шавмана, батька Евгена, убийника Бобрікова, а відтак відставлено его до влзничі.

Петербург. „Новое Время“ доносить з Гайчену, що настала там страшна злива, в наслідок котрої багато російських жовірів утопило ся в філях зібраних рік і потоків. Також великі запаси живности, призначені для ген. Штакельберга, пішли з водою.

Білгород. Коронацію відложено на половину вересня, позаяк дуже багато дипломатів перебуває тепер на відпустці.

Софія. „Вечерня Почта“ доносить, що серед населеня в Охридї лютить ся незвичайно голод. Хлопї прибули громадно до Каімакана та домагаля ся помочи від турецьких властей. Перестрашений Каімакан казав роздати 38.000 грошій. Були се гроші, які одержано з розпродажи худоби, зрабованої жовірами в сих околицях.

Петербург. Алексеев доносить цареві, що 23. с. м. зведено борбу на мори коло Порт-Артура, при чім напад Япанців відперто. Ані один російський корабель не вістав ушкоджений. Япанських торпедовців затоплено два.

Тонію. Доносять ту з цілю рішучостию, що адмірал Камімура побачив послідної ночі російську ескадру в Владивостока коло острова Тсулерума і заатакував єї. Вислід борби доси незвісний.

Надіслане.

Др. МIRON Вахнянин

лінар клініки львівського універ., б. лінар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішних недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сїм році виданя, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діямаючо дає ся відбувати. Іменно під редакцією голови Товариства „Просьвіти“ проф. Юліяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цілі їх спонуляризования. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности“, обнимаючий твори Котляревского, Артемовского-Гулака (межи ними і зовсім ще незнані) і Гребінки, з портретами і короткими життєсами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор., в найгарнійшій оправі 1-50 кор. На пересилку поштовою долучити треба 30 сот. більше. Висилає ся тільки за попередним надісланем грошій або за побранем поштовим (Nachnahme).

Позаяк наклад вивозить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленнями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

Александр Стефан — В. Щурат. УЧЕБНИК французької мови

Часть I. Апробований для всіх середних женських шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на поштову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишлі

Стация почтова телегр. і вейзн. Річний оборот півверх 3.000 вагонів.

Унтертеменауска фабрика виробів з глини
ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає: гарні плити кафелі великого рода і витривалости на хідні-в. дрібні, стайні, подвіри і т. п., дальше плити мозаїкові в тисячах десяти від и простійшого до найбогатшого виконаня (річ а продукция 15 мільонів плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д., подійно поливані каміни рури, комини, ремі. ові рури, поливані цегля (сухопрасовані з найвищою витривалостию для паллявих будівель, мокро прасовані для будови капалів), плити до викладаня стін і фасад, блискучі плити дахівні великого рода, натуральной краєви і поливані у всіх барвах, рури до аренованя, кафелі до печей.

Іностровані цінники даром і оплатно.
Число робітників 700.

89(7—48)

Християнський Календар МІСІОНАРЯ на 1904 рк

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина се Василія В. в Жовкві.*

Їдьте лишень на Гамбург!

пишуть своїм кривним і знакомим ті, котрі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблі нашого товариства осягнули під зглядом скористи і безчеченства світову славу. Подорож від границі прускої до Гамбурга триває лиш 20 годин, і коштує 9 алр 80 кр., если подорож тую підняло ся після наших вказівок. **До Канади висилаємо наших пасажерів особними пароходами, котрі їдуть просто до Канади, і не треба вігде пересїдати! Подорож до Канади і Америки є на Гамбург' найкоротша і найдешевша.**

Жадайте наших проспектів і цінників їзди, котрі пересилаємо безплатно.

Руска кореспонденція! Рускі урядники!
фальк & Co.
Hamburg, Americanhaus
Raboisen u. Ferdinandstrasse
87 (29 ?)

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/2—3/4), Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуща, Делатина (чер. Коломнію 1/2—3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/2—3/4 вкл.)	6:30	до Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятина, Чорткова
6:46	з Рави рускої, Сокалі	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиска, Одеси, Київ, Бродів	7:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуща	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Яс, Освєнцима
8:10	з Станиславова, Жидачева, Потутор	8:40	до Лавочного, Хирова, Калуща, Ходорова
8:20	з Яворова	8:55	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мелєцборча, Пешту	9:30	до Белзца, Сокалі, Любачева
10:02	з Стрия, Борислава	10:35	до Тернополя, Потутор
10:20	з Ритнева, Любачева	10:40	до Черновець, Делатина, Заїччєк, Новоселци
11:25	з Коломні, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1:55	посп. до Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
1:10	з Лавочного, Калуща, Хирова, Борислава	2:45	посп. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуща, Жидачева, Чорткова, Вишніцї, Керезмезе
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Салца, Рімановч, Івонича, Сянока, Хирова	2:55	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуща, Заліщик, Кімшаня, Новоселци (через Жучку, Вишніцї)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі від 10—20 вкл., і кольного (1/2—3/4 вкл. в нед. і свята), Ходорова, Калуща
2:30	посп. з Підволочиска, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	3:30	до Ритнева, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (12—20 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:20	з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліщик, Гусятина, Івана пустого, Скали, Копичинець	5:55	до Коломні, Жидачева
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карлсбаду, Хирова, Пешту, Н. Сянока
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселци і Сучави	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуща
6:00	з Белзца, Сокалі, Любачева, Рави рускої	7:05	до Рави рускої, Сокалі
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	8:00	до Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, Жидачева (1/2—3/4), Гусятина, Керезмезе, Калуща	10:45	до Перемишля 1/2—3/4 вкл., Хирова, Н. Загря
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Броцлава, Варшави, Праги, Освєнцима, Хирова	1:42	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делатина, Сучави
10:00	з Самбора, Хирова, Сянока, Ісєла	0:5	до Кракова, Відня, Берліна, Праги
10:20	з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івана пустого, Гусятина	11:0	до Підволочиска, Бродів, Копичинець, Грималова, Івана пуст., Скали, Гусятина, Потутор
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуща, Борислава	11:05	до Стрия
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Заліщик	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Сянока
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	2:51	посп. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/2—3/4), Сучави, Кімшаня
3:25	з Тернополя, Брок великих, Грималова	4:10	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Сянока, Освєнцима
на дворець „Підзамче“			
7:20	з Підволочиска, Одеси, Київ, Бродів		
2:15	посп. з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Чорткова	6:43	до Підволочиска, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Чорткова
5:06	з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Потутор, Івана пустого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	10:52	до Тернополя, Потутор
10:02	з Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Івана пустого, Скали, Гусятина	2:09	посп. Підволочиска, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Івана пуст.
3:04	з Тернополя, Брок великих, Грималова	9:21	до Підволочиска, Київ, Одеси, Бродів
ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.			
Приходять на головний дворець:		Відходять з головного двірця:	
з Брухович 6:46, 8:05 рано, 12:30, 3:00 і 4:30 пополудни, 6:00, 8:04 і 9:12 вечером, (від 8:5 до 11/9 вкл.)		до Брухович 7:10 рано, 9:30 і 11:45 передполудн., 1:05, 3:35 і 5:05 попол., 7:05 і 8:17 веч. від 8:5 до 11/9 вкл.)	
з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.), 10:10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і свята).		до Жовкви 11:10 вечером (що неділі).	
зі Ширця 9:35 веч. (1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).		до Янова 6:40 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділі і свята), 3:18 попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5:48 пополудни.	
з Любіня вел. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і свята).		до Ширця 1:45 попол. (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).	
ЗАМІТКА: Час середно-європейський рїзнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — Нічні години від 6: веч. до 5:59 рано освєдено рамками. — В місті продає білети зличайні агенція часописей Й. Ст. Соколовского пасаж Гавсманна 9, від 7: рано до 8: вечером. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє полсненє в справах залізничних, продає білети великого рода і розклади їзди, в годинах урядових від 8: рано до 3: пополудни, а в неділі і свята від 9: рано до 12: в полудне.		до Любіня вел. 2:15 попол. (15/5 до 11/9 вкл. в нед. і свят.)	